

DECIZIE

15 iunie 2016

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Mariana Pitic
Valentina Clevadî, Iuliana Oprea

judecînd recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva lui Olarița Sergiu cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 01 decembrie 2015,

C O N S T A T Ă :

La 29 iulie 2013, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Olarița Sergiu cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că, Olarița Sergiu, începînd cu data de 14.05.2010, în baza cererii depuse și a deciziei de stabilire a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului pînă la vîrstă de 3 ani ca persoană asigurată, a beneficiat de indemnizația respectivă pentru perioada 28.02.2010- 28.02.2013.

Menționează reclamantul că pârâtul a fost angajat la serviciu în cadrul Î.M. „Efes Vitanta Moldova Brewery”, perioadă în care beneficia și de indemnizația pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani.

Indică că Sergiu Olarița era obligat să anunțe Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi că s-a angajat în câmpul muncii și ulterior plata indemnizației se suspendă pe perioada dată, însă pârâtul nu a anunțat organul respectiv.

Notează că prin tănuirea nominalizată, pârâtul a beneficiat ilegal de indemnizație pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani și a cauzat un prejudiciu material Casei Naționale de Asigurări Sociale în mărime de 31 849 lei 33 bani.

Solicită încasarea de la Sergiu Olarița a sumei de 31 849 lei 33 bani în beneficiul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Prin hotărîrea Judecătoria Anenii Noi din 09.03.2015, cererea de chemare în judecată depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva lui Sergiu

Olarița cu privire la încasarea sumei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a menționat că întemeiat pârâțul Sergiu Olarița a beneficiat de indemnizația pentru îngrijirea copilului, or, potrivit pct. 7 sub pct. 3) al Hotărârii Guvernului 1478 din 15.11.2002 prevede că în cazul în care mama sau tata (beneficiari de indemnizație) își reia activitatea în condițiile timpului de muncă parțial, indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului nu se suspendă.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 09.03.2015, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă și încasată suma de 31849,33 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 s-a respins cererea de apel înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 09.03.2015.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărîre legală și întemeiată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Casa Națională de Asigurări Sociale a înaintat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 01.12.2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 01.12.2015 a fost recepționată de către recurent la data de 15.01.2016. Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 425 CPC, consideră recursul depus la data de 02.03.2016, în termen.

În argumentarea recursului recurentul a invocat că, instanțele nu au constatat și nu au elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, aplicînd eronat normele de drept material, fapt ce a dus la soluționarea greșită a pricinii.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 239 - 240 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. La adoptarea hotărîrii, instanța judecătorească, în limitele pretențiilor invocate, apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În acest sens, Colegiul atenționează că norma de drept indicată impune instanței de judecată exigențe privind studierea minuțioasă a situației de fapt a chestiunii supuse judecării și încadrarea corectă de drept.

Potrivit materialelor cauzei, reclamantul Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Olarița Sergiu cu privire la încasarea sumei de 31 849 lei 33 bani.

În rezultatul judecării cazului, instanța de fond a respins acțiunea ca neîntemeiată, soluție ce a fost menținută și prin decizia instanței de apel care a respins apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră hotărîrile instanțelor judecătorești ilegale, pornind de la următoarele.

La examinarea litigiului atât instanța de fond, cât și cea de apel au apreciat greșit probele și înscrisurile administrate la caz fapt care a condus la aplicarea eronată a normelor de drept material, în consecință, au adoptat hotărîri neîntemeiate și ilegale.

Totodată, în speța dată sunt stabilite fapte suficiente pentru a da o soluție nouă de admitere a acțiunii Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Astfel, Colegiul concluzionează, că instanțele, nu au elucidat pe deplin toate circumstanțele raportat la argumentele și probele aduse de către recurentul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Reține Colegiul că, reieșind din prevederile Legii nr. 289-XV din 22 iulie 2004, privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asiguratul care se află în concediu pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea copilului de la data nașterii pînă la vârsta lui de 3 ani.

Potrivit art. 18 alin. (2) al acestei legi, de indemnizație lunară pentru creșterea copilului beneficiază la cerere opțional: unul dintre părinți, bunelul, bunica, o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului cu condiția că se află în concediu pentru îngrijirea copilului și confirmă stagiul necesar de cotizare.

Reieșind din materialele dosarului, constată Colegiul că Olărița Sergiu începînd cu 28.02.2010 se află în concediu pentru creșterea copilului pînă la vârsta de 3 ani, ulterior pîrîtul a depus o cerere la compania în care activează în care solicita ca durata timpului de muncă să fie redusă la 7 ore pe zi.

Regulamentul cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1478 din 15 noiembrie 2002, pînă la 31 decembrie 2010 prevedea, că indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului stabilită mamei se suspendă în cazul în care mama se angajează în cîmpul muncii sau își reia munca înainte de încheierea concediului pentru îngrijirea copilului. Această prevedere nu se extinde asupra mamelor care lucrează în condițiile timpului de muncă parțial sau la domiciliu. Norma dată se resfrîngea doar asupra mamelor, tații nu aveau acest drept.

Reține Colegiul că, ulterior au fost introduse modificări în H.G. Nr. 1478 din 15.11.2002 în care legiuitorul expres a prevăzut ca prevederea dată privind timpul redus de muncă să se extindă și asupra taților.

Astfel, menționează Colegiul că prin Hotărârea de Guvern nr. 432 din 15.06.2011, p.7 din Regulamentul nominalizat a fost modificat și prevede că în cazul în care tatăl își reia munca înainte de încheierea concediului pentru îngrijirea copilului cu program de muncă deplin acesta pierde dreptul la indemnizație. Însă p.2 a Hotărârii nr. 432 din 15.06.2011 prevede că Hotărârea respectivă se aplică pe parcursul anului 2011.

Reieșind din cele expuse, Colegiul reține că, cuantumul indemnizației lunare pentru creșterea copilului constituie *2 461,51 lei lunar*.

Mai reține Colegiul că, concediu pentru îngrijirea copilului a fost de la 19.03.2010 pînă la 19.03.2013; reluarea muncii cu program de muncă parțial de 7 ore, a avut loc de la 22.03.2010; trecerea de la programul de muncă de 7 ore la 8 ore, începînd cu 01.07.2011; decizia de acordare a indemnizației lunare pentru creșterea copilului, de la 28.02.2010 pînă la 28.02.2013; pîrîtului i s-a achitat indemnizația dată de la: 28.02.2010 pînă la 30.09.2011: (pentru 02.2010 i s-a achitat - 87,91 lei; pentru 03.2010 - 09.2011 i s-a achitat **46 768,69 lei** (2461,51x19)).

Menționează Colegiul că, CNAS a *exclus rambursarea sumelor* (suma de **14769, 06** (2461,51x6)) pentru perioada 01.01.2011-30.06.2011 pe motiv că legiuitorul a permis taților care se află în concediu pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani să aibă program redus de muncă și să beneficieze concomitent și de indemnizația respectivă însă această prevedere a fost aplicată doar pentru anul 2011. De asemenea, CNAS a *exclus și rambursarea sumei* (suma de 238,21 (3 zile)) pentru perioada 19.03.2010-21.03.2010, respectiv, de la începerea concediu pentru îngrijirea copilului pînă la reluarea muncii cu program de muncă parțial de 7 ore, care a avut loc la data 22.03.2010.

Astfel, constată Colegiul că, legiuitorul prin Hotărârea Guvernului nr. 36 din 15 ianuarie 2013 (publicată în Monitorul Oficial nr.10-14 (4328-4332) din 18 ianuarie 2013), a modificat și completat Regulamentul cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii și a prevăzut, că începînd cu 01.01.2013 dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea copilului să se răsfrîngă și asupra taților care s-au angajat sau și-au reluat munca în condițiile timpului de muncă parțial sau la domiciliu. Norma dată a fost aplicată doar pe parcursul anului 2011 pentru tați și începînd cu 2013 pentru ambii părinți, aplicîndu-se la fel pînă în prezent.

Constată Colegiul că, în argumentarea deciziilor, instanțele fac trimitere la pct. 7 (3) al H.G. Nr. 1478 din 15.11.2002 care prevede că în cazul în care mama sau tata își reiau activitatea în condițiile timpului de muncă parțial pot beneficia de indemnizația respectivă, însă nu specifică de cînd se aplică norma dată.

Or, reține Colegiul că, Olăriță Sergiu în baza cererii personale și a ordinului din 29.06.2011 a fost transferat de la program redus de muncă de 7 ore pe zi la program de muncă deplin de 8 ore pe zi, fapt ce denotă că acesta pentru perioada 01.07.2011-30.09.2011 nu a avut dreptul la indemnizația respectivă pe motiv că activa cu program deplin de muncă, însă pentru perioada dată a primit suma de *7 384,53 lei* care urmează a fi rambursată în conturile CNAS.

În această ordine de idei, reține Colegiul că, intimatul în perioada 01.07.2011-

30.09.2011 a activat cu program deplin de muncă ceea ce este în contradicție cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1478 din 15 noiembrie 2002.

Reieșind din cele expuse, Colegiul conchide că, intimatul a beneficiat ilegal de indemnizația respectivă pentru perioadele menționate mai sus și a cauzat un prejudiciu material Casei Naționale de Asigurări Sociale în mărime de *31 849,33 lei*.

Din aceste considerente, Colegiul constată că pretențiile Casei Naționale de Asigurări Sociale sunt întemeiate, Olarița Sergiu urmînd să achite primei suma care a fost solicitată.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că instanțele judecătorești au apreciat greșit probele și înscrisurile administrate la caz, fapt care a condus la aplicarea eronată a normelor de drept material, în consecință, au adoptat hotărîri neîntemeiate și ilegale, deoarece, prin actele cauzei a fost demonstrată temeinicia acțiunii recurentului.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 09 martie 2015 și de a adopta o hotărîre nouă de admitere a acțiunii Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva lui Olarița Sergiu cu privire la încasarea sumei.

Ținînd cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 09 martie 2015 și se adoptă o hotărîre nouă după cum urmează.

Se admite acțiunea înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva lui Olarița Sergiu cu privire la încasarea sumei.

Se încasează de la Olarița Sergiu în contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova suma de 31 849,33 (treizeci și una de mii opt sute patruzeci și nouă) lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Judecători

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Valentina Clevadî

Iuliana Oprea